

ἐπομένῃν ἡμέραν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ δεῖξῃ τὴν νομισμὴν του. Καθήμενος ἐν τῷ καφενεῷ καὶ καπνίζων παρεκλήθη ὑπὸ τῶν φίλων νὰ διηγήθῃ τί εἶδεν εἰς τὸ θέατρον, καὶ διηγήθη τὴν πλοῦσιν τῆς παραστάσεως ὡς ἔπεται·

«Ἦτον ἓνας πλοῦσιος πασᾶς (Oroveso) καὶ ἔχεν ἓνα εὐμορφο περιβόλι (foresta sacra de Druidi) μὲ μεγάλα δένδρα. Εἶχε πολλοὺς σκλάβοι καὶ εὐνούχους καὶ πολλὰς γυναῖκες καὶ τὸ καλοκαίρι τὸ βράδυ κατέβαιναν μὲ τὸ φεγγάρι εἰς τὸ περιβόλι καὶ ἐτραγουδοῦσαν εὐμορφους ἀγάνθους, καὶ ἡ χανούμισσα ἔκοφταν λουλούδια (il sacro vischio). Ἀπὸ ὅλαις ταῖς γυναῖκες τῆς οὐοῦ ἦσαν ἡ πλέον ἀγαπημένες του· ἡ μία νεώτερη (Adalgisa) καὶ ἡ ἄλλη ὀλίγον περασμένη (Norma). Αὐτὸς ὅμως ἦταν γέρος καὶ οὐταῖς ἔκαμναν τρόπον καὶ ἔβλεπαν κρυφὰ ἓνα φράγκον κόνσολον ὅταν ὁ πασᾶς ἐπήγαιεν εἰς τὸ θέατρον νὰ παρασυνῆσθαι.»

Μίαν ἡμέραν ἡ μεγαλύτερη ἐκάθουσαν εἰς τὸ θέατρον μουσαφιροντᾶ καὶ ἐπερίμενε τὸν φράγκον ὅπως ἔσται καὶ τὰ παιδιὰ τῆς νὰ τὰ κρύψουν (Vanne e li cela entrambi) ἐπειδὴ ἦταν μεγαλοπόνητα πλέον. Τὸ μαθαίνει ἡ ἄλλη καὶ ἔρχεται καὶ τῆς λέγει θυμωμένα· «Ἄκουσε· τὸν φράγκον τὸν παράγγειλα ἐγὼ· πῶς λοιπὸν τὸν εὐρίσκεις ἐσύ; Ὡς τόσο νὰ καὶ ὁ φράγκος ποῦ ἔλασε. Τότε ἤρχισαν νὰ μαλόνουν καὶ τὸ πρᾶγμα ἀναψτε πάντα περισσότερον, ἀλλὰ τὴν στιγμήν ποῦ ἤθελαν νὰ μαλλοκοπηθοῦν, διὰ νὰ μὴ τροπάζῃ ὁ κόσμος, ἐκαταίβασαν τὸν βερδέ.»

Τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Χαλῆμ·Ἐφέντης ἐπαύσατο τὸν λόγον. Τὸ περὶ αὐτὸν ἀκροατήριον εἰσῆλθε ἄνευ ἰστορίας καὶ θαυμάζον. Ὁ Χαλῆμ·Ἐφέντης ἀπέλαβε τὴν διήγησιν·

«Ὡς τόσον ἐνύχτωσε καὶ ἡ μεγαλύτερη δὲν ἔπαυσε νὰ κοιμηθῇ·

Ἐπολύτισταρον εἰς τὸν ὄνταν τῆς

Κ' ἐτραγουδοῦσαν ἀπ' τὸν σεβδὸν τῆς.

Ἐξαφνα ἐπλησίασεν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς, ποῦ ἐκοιμούνταν εἰς τὸ γατάκι, καὶ ἐσῆκωσε τὸ μαχαίρι νὰ τὰ χτυπήσῃ. Ἄρχισε νὰ ξημερόνη καὶ ἡ νεώτερη καὶ ἡ νεώτερη νὰ τὴν εὖρη. Φαίνεται, ὅτι ἐδάρθησαν τὴν περασμένη μέρα, καὶ ὅτι ἡ νεώτερη, σὰν δυνατώτερη ποῦ ἦτον, τῆς ταῖς ἀρετὰς καὶ διὰ τοῦτο ἤρθε πρῶτ' πρῶτ' νὰ τῆς ἀποστήσῃ τὴν συγχώρησι διὰ τὸ ζῦλο ποῦ τῆς ἔδωκε. Ὅτε ἐκείνη παρακαλεῖ περισσότερον, βάζει καὶ τὰ παιδιὰ τῆς νὰ γονατίσουν (Mira o Norma) καὶ ἔτσι τὴν ἐλυπήθηκα καὶ τὴν ἐσυγχώρησε. Ἄκου τὴν ἐσυγχώρησε ἐβγήκαν μαζῆ ἔξω. Ἦτον περιέργος νὰ μάθω ποῦ πῆγαν καὶ ἐρώτησα τὸν πατέρα ποῦ κάθουσαν κοντά μου καὶ ἐκαταλάβαινε περισσότερον ἀπὸ ἐμένα, καὶ αὐτὸς μοῦ εἶπε, πῶς ἐπῆγαν στὸ χαμάμη.

Ὁ κόνσολος ἔμπα, ἔβγα, τὸ μυρίσθησαν οἱ εὐνούχοι· ἐπῆραν καὶ πολλοὺς καθάσιδες καὶ ἐ-

πῆγαν εἰς μία γωνιά τοῦ περιβολιοῦ νὰ ἰδοῦν τί ἔχουν νὰ κάμουν. Τὴ στιγμήν ἐκείνη ἤρθε καὶ ὁ πασᾶς· τοῦ τὸ λέγουν, καὶ αὐτὸς προστάζει νὰ τὸν πιάσουν.

Δὲν πέρασε πολὺ καὶ μιὰ μέρα, ὅτι ἤθελε ἄμπη ὁ κόνσολος εἰς τὸ περιβόλι, τὸν πιάνουν καὶ τὸν πηγαίνουν τοῦ πασᾶ. Ὁ πασᾶς, σὰν τὸν εἶδε, ἐσῆκωσε τὸ γαταγάκι νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ἐτυχεν ἐκεῖ ἡ χανούμισσα, ἡ γεροντότερη, καὶ ἄρχισε νὰ παρακαλῇ. Ὁ πασᾶς ἀποφάσισε νὰ συγχώρησῃ καὶ τοὺς δύο, ἂν ἡμπορέσῃ νὰ τὸν καταφέρῃ νὰ τουρκέψῃ. Ἡ χανούμισσα εἶπε· «Τραβιχθῆτε καὶ νὰ ἰδῶ.» Ἐτραβίχθησαν καὶ αὐτὴ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῇ (in mia mano alfin tu sei). Ὅλα στὰ χαμένα· δὲν ἤθελε νὰ τουρκέψῃ. Τότε αὐτὴ ἐθύμωσε, ἔβγαλε ἓνα μαχαίρι καὶ ἤθελε νὰ τὸν χτυπήσῃ. Αὐτὸς, παληκάρη, ἤθελε νὰ τῆς τὸ πάρῃ. Τότε ἄρχισε αὐτὴ νὰ φωνάζῃ (Olà, ministri, sacerdoti, accorrete), εὐρήκεν ἐκεῖ καὶ τὸ καζάνι καὶ ἄρχισε νὰ τὸ χτυπᾶ καὶ ἐπρόφθασεν ὁ πασᾶς καὶ τὸ ἄσπερι.

Ὁ πασᾶς ἐπρόσταξε νὰ βίξουν τὴν χανούμισσα εἰς τὴν θάλασσα. Ἐκλαίγει ἡ κακομοῖρα, ἐγονάτισε καὶ ἐπαρακαλοῦσε (Deh! non volerli vittime). Τοῦ κάκου· τὴν ἐσκέπασαν μ' ἓνα μαῦρο πανί, τὴν πῆραν καὶ τὴν πῆγαν νὰ τὴν πετάξουν. Τὴν νεώτερη, ποῦ τὴν ἀγαποῦσε περισσότερον, τὴν ἐσυγχώρησε. Τί ἔγεινεν ὁ κόνσολος δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω. Ἐρώτησα τὸν γείτονα μου καὶ μοῦ εἶπε, πῶς τὸν ἐπαλούκωσαν.»¹

ΛΗΘΕΙΑΙ

Μέγιστον διατρέχει τις κίνδυνον νὰ καταληφθῇ ὑπὸ ἀηθίας ἂν ἐπιχειρήσῃ νὰ ἐξετάσῃ τίνι τρόπῳ παρασκευάζεται ἡ διοίκησις, αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων καὶ τὸ γεῦμά του.

Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἕκαστος κέκτηται τριῶν εἰδῶν φίλους· τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν, τοὺς μισοῦντας, καὶ τοὺς ἀδιαφοροῦντας ἂν ζῇ ἢ ἂν ἀπέθανε. (Chamfort).

ΥΠΕΙΝΗ

Μέσα προφυλακτικὰ κατὰ τοῦ κύσωνος.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ κύσωνος ἐν Ἀθήναις ὑπερβαίνει τὸ μέτρον εὐχαρίστου θερμοκρασίας διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμότητος, ἰδίως ὅτε πνεύσιν οἱ νοτιοδυτικοὶ ἄνεμοι, καὶ διὰ τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διάρκειαν αὐτῆς· ἐπὶ πάντε σχεδὸν μῆνας, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαΐου μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἐκτεταμένη φυτεία δένδρων ἐν τε τῇ πόλει καὶ ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὴν λόφων, ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὄρεων αὐτῆς, ὅπου εἶναι τοῦτο κατορθωτὸν, ἤθελε βεβαίως μετριάσει κατὰ πολὺ τὸ κακὸν καὶ καταστήσει τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονὴν εὐχάριστον καὶ κατὰ τὸ θέρος, ἰδίως ἐν ταῖς ἐξο-

1. Οἱ κόνσολοι καὶ οἱ εὐνούχοι.

χαίς. Καὶ ἐκ τῶν γενομένων ἤδη φυτειῶν παρατηρεῖται ἤδη ἀπὸ τινων ἐτῶν βελτιώσις τις τοῦ κλίματος τῆς Ἀττικῆς. Ἀνάγκη ἐπομένως νὰ ἐπιζητηθῇ δι' ὅλων τῶν μέσων ἡ ἐξάπλωσις τῶν φυτειῶν, καθόσον ἡ μεγάλη θερμότης, παρατεινομένη, ἔχει συνήθως ἐπιβλαβῆ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ. Πλὴν ἐκτὸς τῆς γενικῆς ταύτης ἐπιρροῆς τῆς θερμότητος, ὑπάρχει διὰ τοὺς ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτιθεμένους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ ὁ κίνδυνος αἰφνιδίας προσβολῆς, περὶ ἧς ἀξιόλογοι ἐγένοντο ἐσχάτως ἱατρικαὶ μελέται ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς Ἰνδίασι στρατιωτικῶν ἰατρῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν τοῦ γαλλικοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσβολῆς τοῦ ἡλίου εἰσὶ γνωστὰ παρ' ἡμῖν, ὡς εἰς ὅλα τὰ θερμὰ κλίματα. Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὰ συμπτώματα ταῦτα δὲν προκαλεῖ μόνον ἡ τοῦ ἡλίου ἐπίδρασις, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη αἰτία ὑπερβολικῆς θερμότητος, εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἐπιρροὴν εἰσὶν ἐκτεθειμένοι οἱ ἐν τοῖς μεταλλουργεῖσι, ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς καταστήμασι καὶ ἐν τοῖς ἀεροπλοίοις θερμασταὶ, οἱ μάγειροι, κτλ., ἰδίως κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας, ὅτε εἰς τὸν ἐκ τοῦ πυρὸς καύσονα προστίθεται καὶ ὁ τῆς ἐξωτερικῆς θερμοκρασίας. Οὕτως ἡ θερμοκρασία τοῦ μέρους τοῦ ἀεροπλοίου παρὰ τὴν μηχανὴν, ἔνθα οἱ θερμασταὶ ἐκτελοῦσι τὸ ἔργον αὐτῶν, ἀνέρχεται ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσει εἰς 76 βαθμοὺς τοῦ ἑκατονταβάθμου.

Ὁ ἐκ τῶν προσβολῶν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας κίνδυνος προκύπτει συχνάκις ἐκ τοῦ ὅτι ἡ θερμότης ἐπιτείνεται καὶ αὐξάνει μεγάλως ἐπὶ ἐπιφανείας ἀπορροφώσης τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας. Οὕτω παρετηρήθη, ὅτι ἐν ἑν θερμομέτρῳ ἐκτεθειμένῳ εἰς τὸν ἥλιον ἐδείκνυε 31 βαθμοὺς τοῦ ἑκατονταβάθμου, ἕτερον παρόμοιον θερμομέτρῳ τεθειμένον ἐπὶ μέλανος ἐριούχου ὑφάσματος ἐδείκνυεν 80 βαθμοὺς. Ὑπὸ πῖλον μεταξωτῶν, μετὰ μιᾶς ὥρας περίπατον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἡ θερμοκρασία ἀνῆλθεν εἰς 70 βαθμοὺς τοῦ ἑκατονταβάθμου. Μόνη ἄφθονος διαπνοὴ τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς δύναται ν' ἀντισταθμίση τὰ ἀποτελέσματα τοιαύτης θερμότητος, τόσω μᾶλλον ἐπικινδύνου ὅσον ἡ κλινικὴ παρατήρησις καὶ τὰ ἐπὶ ζώων πειράματα ἀπέδειξαν τὴν ταχεῖαν ἐπιρροὴν τῆς θερμάνσεως τῆς κεφαλῆς ἐφ' ὅλου τοῦ ὄργανισμοῦ. Οὕτως ὁ ἐκ μέλανος ἐριούχου ὑφάσματος πῖλος, ὃν παρεδέχθη ἡ ἐθνοφυλακὴ παρ' ἡμῖν, εἶναι βεβαίως λίαν ἀπόρροφος εἰς τὸ ἡμέτερον κλίμα. Ἄριστον δὲ κατὰ τὸ θέρος κάλυμα τῆς κεφαλῆς εἶναι ὁ παρ' ἡμῖν γενικῶς ἐν χρήσει ψάθινος πῖλος.

Ἡ καλὴ διαίτα, ἥτοι ἡ ἀποφυγὴ παντὸς εἶδους καταχρήσεων ἢ ὑπερβολικῶν σωματικῶν ἢ διανοητικῶν κόπων ἐξασθενούντων τὸν ὄργανισμὸν καὶ ἐρεθίζόντων τὸ νευρικὸν σύστημα, ἢ ὅσον ἐνεστὶν ἀποφυγὴ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡ-

λίου, ἡ χρῆσις καταλλήλων ἀλεξηλίων ἐχόντων λευκὴν τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν καὶ κυανὴν τὴν ἐσωτερικὴν, καὶ ἡ χρῆσις καταλλήλων χρωματισμένων διόπτρων, εἰσὶ τόσα μέτρα ὑγιεινὰ καὶ προφυλακτικὰ ἐλαττοῦντα ἢ καὶ ἐντελῶς ἀποσοβοῦντα τὸν κίνδυνον αἰφνιδίας προσβολῆς. Διαρκούντων τῶν κυνικῶν καυμάτων, ἐλάχισται ἐνίοτε ἀπερισκεψίαι δύνανται νὰ ἔχωσι σοβαρὰς συνεπείας. Ἀνάγκη νὰ ἔγωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ μὲν θερμότης διαφέρει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ εἰς ἐλάχιστας ἔτι ἀποστάσεις, τὴν δ' ἐσωτερικὴν θερμότητα τοῦ σώματος ἐπηρεάζει ἡ κίνησις καὶ πᾶσα ἐν γένει ἡ διαίτα. Διὰ τοῦτο αἱ αἰφνιδίαι ἐκ τῆς θερμότητος προσβολαὶ παρατηροῦνται ἰδίως εἰς τὰ ἐν ὀδοιπορίᾳ στρατιωτικὰ σώματα, ἰδίως μεταξὺ τῶν πεζῶν καὶ μεταξὺ τούτων πάλιν κατ' ἐξοχὴν μεταξὺ τῶν ὀδευόντων εἰς τὰ κέντρα τῆς φάλαγγος, ἔνθα ὁ ἀπὸ εἶναι ἥπτον καθαρὸς. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὀδοιπορίας προτιμητέα ὅσον ἐνεστὶν ἡ ἄραια τάξις.

Ἐν γένει κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας ἀπαιτεῖται προσοχὴ, ὅπου ὑπάρχει συσσώρευσις ἀνθρώπων. Ὀδυνηρὰ πείρα ἐδίδαξεν ἐνίοτε τοὺς κινδύνους τούτους εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Ὁ ἰατρὸς Henderson ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τινα στρατιωτικὴν ὀδοιπορίαν ἐν Βεγγάλῃ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ προσεβλήθησαν 63, ἐξ ὧν 48 ἀπέβιωσαν αἰφνιδίως. Εἰς ἄλλο μέρος τῆς Ἰνδικῆς ἐν τινὶ ἐκστρατείᾳ, ὁ ἰατρὸς Marcus Hill ὑπελόγησεν ἐξ ὑπερβολικῆς θερμότητος αἰφνιδίως ἀσθενήσαντας 504 ἄνδρας, ἐξ ὧν ἀπέβιωσαν 259. Ὁ ἰατρὸς Taylor διηγεῖται, ὅτι κατὰ τὴν ἐν Γιουδεσπόρ μάχην εἰς ἐν μόνον σύνταγμα προσεβλήθησαν αἰφνιδίως 142 ἄνδρες, ἐξ ὧν πάραυτα ἀπέβιωσαν 68. Ἄλλ' οὐ μόνον ἡ ὀδοιπορία, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ κατασκηνώσις τοῦ στρατοῦ κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας παρέχει κινδύνους, ἄνευ τῶν δευσῶν προφυλάξεων, διότι ὁ γάλλος στρατιωτικὸς ἰατρὸς Morache παρετήρησεν ἐν Ἀλγερίᾳ, ὅτι τὸ θερμομέτρῳ πολλάκις ἀνῆλθεν ὑπὸ τὴν σκηνὴν εἰς 62 βαθμοὺς τοῦ ἑκατονταβάθμου.

Τὰ συμπτώματα τῆς ἐξ ὑπερβολικῆς θερμότητος αἰφνιδίας προσβολῆς ἀποτελοῦσιν ἀσθενεῖαν ἰδίαν, καὶ τοὶ παρουσιάζουσιν ἀναλογίας τινὰς πρὸς ἄλλας φλογιστικὰς καὶ νευρικὰς ἀσθενείας. Δὲν δυνάμεθα ἐννοεῖται νὰ ἐπιληφθῶμεν ἐνταῦθα τῆς περιγραφῆς οὔτε τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας ταύτης, οὔτε τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐπενεργούσα ἡ θερμότης προκαλεῖ αὐτήν. Περιοριζόμεθα ἡ ὑπομνήσωμεν, ὅτι χρέσιμος θεραπεία ἀνεγνωρίσθη ἡ διὰ προσφόρων μέσων ἀφαίρεσις τοῦ ὑπερβάλλοντος θερμαντικοῦ καὶ ἡ ἀναζωπύρωσις τῶν λειτουργιῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος.¹

1. Ὁ ρ α.